

VEILEDER

SFS 2213

Undervisningspersonalet i kommunal og fylkeskommunal grunnsopplæring

1.8.2014 - 31.12.2017

Avtalens pkt. 3 - Arbeidsåret

Elevenes skoleår (skoleruta) fastsettes i forskrift av kommunen/fylkeskommunen, jf. opplæringsloven §§ 2-2- og 3-2.

Arbeidsårets lengde for lærerne, dvs. hvor mange dager årsverket skal fordeles på, fastsettes etter forhandlinger lokalt. Om arbeidsårets lengde skal fastsettes etter forhandlinger på kommune-/fylkeskommunenivå eller på den enkelte skole, avgjøres av kommunen/fylkeskommunen etter drøftinger med hovedtillitsvalgte.

Under gis to eksempler på prosesser for fastsetting av arbeidsårets lengde uten at de lokale parter er bundet til å følge en av disse:

Eksempel I:

Arbeidsårets lengde for lærerne fastsettes av rektor og tillitsvalgte på den enkelte skole med utgangspunkt i elevenes skoleår slik dette er fastsatt av kommunen/fylkeskommunen + 6 dager. Det skal tas særlig hensyn til behov for tid til planlegging, evaluering, kompetanseutvikling m.m.

Dersom rektor og tillitsvalgte ikke kommer til enighet, fortsetter forhandlingene på kommune-/fylkeskommunenivå. Ved fortsatt uenighet, kan hver av partene bringe tvisten inn for sentrale bistandsforhandlinger som fastsetter endelig løsning.

Eksempel II:

Arbeidsårets lengde for lærerne drøftes av rektor og tillitsvalgte på den enkelte skole med utgangspunkt i elevenes skoleår slik dette er fastsatt av kommunen/fylkeskommunen + 6 dager. Det skal tas særlig hensyn til tid til planlegging, evaluering og kompetanseutvikling m.m.

Drøftingsresultatet nedfelles i et referat som sendes kommunen/fylkeskommunen og hovedtillitsvalgte.

Arbeidsårets lengde for lærerne på den enkelte skole fastsettes etter årlige forhandlinger på kommune-/fylkeskommunenivå. Det kan også tas hensyn til et ev. behov for å samordne enkelte av dagene for alle eller enkelte av kommunens/fylkeskommunens skoler.

Dersom de lokale parter ikke kommer til enighet, kan hver av partene bringe tvisten inn for sentrale bistandsforhandlinger som fastsetter endelig løsning.

Lærere i deltidsstilling

Lærere ansatt i deltidsstilling/med redusert stilling avklarer omfanget av sin deltagelse på dager til planlegging, evaluering og kompetanseutvikling m.m. med nærmeste leder.

Avtalens pkt. 4 - Arbeidstid

I utgangspunktet er arbeidstiden på skolen 7,5 timer den enkelte dag. Partene er enige om at det er 7,5 sammenhengende timer. «I utgangspunktet» innebærer en mulighet for fleksibilitet når det gjelder den daglige arbeidstiden for den enkelte lærer.

Læreren skal ha oversikt med angivelse av start- og sluttidspunkt for arbeidstiden på skolen den enkelte dag. Oversikten skal også vise når undervisningstiden er lagt og regelmessige møter. Ellers vil de sentrale parter understreke at det ikke er ment at dette skal være detaljerte eller uttømmende

oversikter. Det forutsettes bl.a. at lærerne tar initiativ til og avholder møter uten at dette nedfelles i oversikten. Formålet med oversikten er å skape forutsigbare arbeidsforhold.

For å utføre for- og etterarbeid og annet individuelt arbeid må lærerne ha tilgang til en arbeidsplass, PC og med plass til bøker og andre nødvendige hjelpemidler.

Vurderingen av hvorvidt arbeidsplasser er tilfredsstillende kan gjøres av rektor og tillitsvalgte/verneombud. Rektor/tillitsvalgte og/eller verneombud kan bringe saken inn for arbeidsmiljøutvalget i virksomheten dersom det er behov for det. Saksbehandlingen i slike saker følger av reglene i arbeidsmiljøloven med aktuelle forskrifter.

Dersom det ikke er tilfredsstillende arbeidsplasser for det individuelle arbeidet, utføres denne delen av for- og etterarbeidet hjemme. Lærerens arbeidstid på skolen er da som praktisert i foregående skoleår.

Årsrammene for undervisning slik de fremkommer av vedlegg 1 kan endres etter partsenighet, det vil i denne sammenhengen si rektor og tillitsvalgte på skolen. De sentrale parter vil særlig peke på at det kan foreligge faglig-pedagogiske hensyn som kan gi grunnlag for å vurdere endringer. Dersom rektor og tillitsvalgte ikke blir enige om endringer, benyttes aktuelle årsrammer i vedlegg 1.

Dersom arbeidsårets lengde økes, vil dette som hovedregel ikke føre til endring i den samlede arbeidstiden til for- og etterarbeid og faglig ajourføring innenfor og utenfor arbeidstid på skolen. Det vil likevel være innenfor bestemmelsens rammer å benytte avsatt tid til for- og etterarbeid og faglig ajourføring når dette vil være naturlig ut fra det arbeidet lærerne faktisk skal utføre på disse dagene. En kan også vurdere eventuelle konsekvenser for arbeidstid på skolen den enkelte dag.

Den delen av årsverket som ikke forutsettes utført som arbeidstid på skolen, disponeres av den enkelte lærer til for- og etterarbeid og faglig ajourføring. Læreren avgjør selv hvor det er hensiktsmessig å utføre arbeidsoppgavene.

Rektor og lærer kan avtale individuelle ordninger for hjemmearbeid. Dette kan for eksempel være når læreren har mye vurderingsarbeid o.l.

4.2 Andre arbeidsoppgaver

Lærere kan gis arbeidsoppgaver som nedfører redusert undervisning; eksempelvis som rådgiver, kontaktlærer o.l. Disse arbeidsoppgavene utføres som hovedregel i arbeidstiden på skolen.

Årsverket for rådgivere/sosiallærere som er tillagt undervisning kan etter avtale med arbeidsgiver komprimeres der dette anses hensiktsmessig.

For rådgivere/sosiallærere som er tillagt mindre enn 50 % undervisning, gjelder bestemmelsen fra 1.8.2015.

4.3 Overtid/Undervisning ut over årsrammene

Pålegges lærer i hel stilling tilfeldige vikartimer, godtgjøres disse med timelønn for undervisning (jf. HTA kap. 1 § 12.5) tillagt 50 %. Med hel stilling menes i denne sammenheng de som har 100 % beskjeftigelse iht. SFS 2213. Dersom undervisningstimen(e) ligger innenfor arbeidstid på skolen, vil som hovedregel timelønn for ordinært arbeid komme til fratrukk.

$$\frac{\text{årslønn} \times 1400 \times 100}{\text{årsramme} \times 1687,5 \times 112} + 50 \% \text{ overtid} - \frac{\text{årslønn}}{1950} =$$

Eksempel:

Vikartime (60 minutters enheter) for lærer i hel stilling norsk Vg3 med en årslønn på 500.000:

$$\frac{500.000 \times 1400 \times 100}{466,5 \times 1687,5 \times 112} \times 1,5 - \frac{500.000}{1950} = 1190,90 - 256,41 = \mathbf{934,49}$$

Vikartime (60 minutters enhet) for lærer på barnetrinnet:

$$\frac{500.000 \times 1400 \times 100}{741 \times 1687,5 \times 112} \times 1,5 - \frac{500.000}{1950} = 749,74 - 256,41 = \mathbf{493,33}$$

Vikartime (45 minutters enhet) for lærer i hel stilling norsk Vg3 med en årslønn på 500.000:

$$\frac{500.000 \times 1400 \times 100}{622 \times 1687,5 \times 112} \times 1,5 - \frac{500.000 \times 3}{1950 \times 4} = 893,18 - 192,31 = \mathbf{700,87}$$

Vikartime (45 minutters enhet) for lærer på barnetrinnet:

$$\frac{500.000 \times 1400 \times 100}{988 \times 1687,5 \times 112} \times 1,5 - \frac{500.000 \times 3}{1950 \times 4} = 562,30 - 192,31 = \mathbf{369,99}$$

Lærer som har en beskjeftigelse som inneholder teknisk undertid*, kan måtte ta vikartimer eller utføre annet pedagogisk arbeid for denne delen av stillingen.

Det utbetales ikke godtgjøring for vikartimer som tas i stedet for en senere planlagt undervisningstime.

Særlig om livsfasetiltak og undervisning ut over årsrammene i vedlegg 1:

Lærere som benytter seg av livsfasetiltak har fått redusert undervisningen. De skal som hovedregel ikke pålegges vikartimer, da dette ikke vil være i samsvar med formålet med bestemmelsen om livsfasetiltak.

Likeledes er det de sentrale parters intensjon at fullt uttak av livsfasetiltaket og fast undervisning ut over årsrammene i vedlegg 1 ikke skal kombineres. I slike tilfeller vil løsningen være at læreren kan bes om å akseptere et redusert uttak av tiltaket slik at den totale beskjeftigelsen ikke overstiger lærerens stillingsstørrelse.

Man skal så langt som mulig bestrebe seg på å unngå å avtale fast undervisning ut over årsrammene.

*Teknisk undertid er differansen mellom hel stilling og den beskjeftigelsen det er mulig å legge ut på læreren uten at beskjeftigelsen overstiger 100 %. Tilsvarende vil gjelde for lærere tilsatt i deltidsstilling.

Avtalens pkt. 5 - Livsfasetiltak

Lærere i deltidsstilling får redusert undervisningen forholdsmessig.

Lærere som innehar en funksjon, får redusert sin årlige undervisning i forhold til undervisningsdelen av stillingen, men likevel slik at kontaktlærerressursen inngår i beregningsgrunnlaget for ressursen.

Overgangsordninger:

Ordningen med redusert undervisning for lærere de to første yrkesårene, innføres fra 1.8.2015. Da gjelder ordningen for lærere både i første og andre yrkesår.

Lærer som er født i 1961 eller tidligere kan velge om de vil følge gammel eller ny ordning. Læreren har ikke rett til å gå over fra gammel til ny ordning eller omvendt, når de har begynt å benytte seg av tiltaket. Med gammel ordning menes at den omfordelte tiden nyttes til pedagogisk arbeid og forutsettes å lette den enkelte lærers arbeidssituasjon

Avtalens pkt. 6 - Tidsressurser

Tidsressurspotten

Gjennom drøftinger på skolen skal en finne fram til kriterier for fordeling av potten. Det er lærerens/skoleleders undervisningssituasjon som skal vurderes. Bl.a. vil klasse-/gruppe størrelse, elevsammensetning, læreboksituasjon og andre forhold kunne være elementer i en slik vurdering. I dette inngår også lærerens eventuelle kontaktlærer arbeid.

Beregning av tidsressurspott i voksenopplæringen:

Ved den enkelte enhet i voksenopplæringen avsettes 2 årsrammetimer (à 60 minutter) eller 2 ⅔ årsrammetimer (à 45 minutter) pr. elev til lærere med byrdefull undervisningssituasjon.

Det anbefales at følgende beregningsmåte for antall elever brukes:

$$\frac{\text{Faktisk antall elever x gjennomsnittlig uketimetall* pr. elev}}{30^* \text{ timer}}$$

Av praktiske grunner anbefales det at beregningen gjøres for eksempel pr. 1. oktober og pr. 1. februar hvert skoleår.

Drøftinger om fordelingen av tidsressurspotten før skolestart bør gjøres på grunnlag av de opplysningene man da har om elevtallet.

Eksempel:

Et voksenopplæringscenter har 100 elever, som i gjennomsnitt har 15 undervisningstimer à 45 minutter pr. uke.

$$\frac{100 \text{ elever} \times 15 \text{ uketimer}}{30 \text{ timer}} = 50 \text{ helkurselever}$$

$$50 \text{ helkurselever} \times 2 \frac{2}{3} = 133 \text{ årsrammetimer}$$

* Uketimetall angitt i 45 minutters enheter. Ved bruk av 60 minutters enheter erstattes divisoren 30 med divisoren 22,5

Rådgiver/sosiallærer

Eksempler på utregning av rådgiverressurs:

Beregning av *minimumsressurs* på ungdomstrinnet med 280 elever:

$$\frac{280}{25} = 11,2 \text{ som forhøyes til } 12 \text{ i og med at det er pr påbegynt } 25. \text{ elev.}$$

$$\frac{(12 \times 38 \times 100)}{885} + 5 \% = 56,53$$

Beregning av *minimumsressurs* på videregående skole med 550 elever:

$$\frac{550}{25} = 22$$

$$\frac{(22 \times 38 \times 100)}{810} + 5 \% = 108,21 \%$$

Det er ikke foretatt noen endringer når det gjelder adgangen til å fordele den samlede ressursen på f.eks. to personer.

For lærere som gir opplæring etter individuell opplæringsplan og/eller på tilrettelagte avdelinger m.m. benyttes årsramme 741/988 på barnetrinnet, 664/885 på ungdomstrinnet og 607/810 i videregående opplæring dersom rektor og tillitsvalgte ikke er enige om noe annet. Der det skulle være behov for det, peker de sentrale parter på bestemmelsen i pkt. 2.1: «Årsrammene for undervisning kan endres etter partsenighet.»

Avtalens pkt. 7 - Skoleledelse

Årsverket

Skoleledere har et netto årsverk på 1687,5 timer med arbeidstid på 37,5 timer pr uke i 45 uker. Ledere som har undervisningsplikt som del av stillingen sin, legger denne undervisningen inn i ordinær arbeidstid. Fordeling av ledelsesoppgaver og eventuelle undervisningsoppgaver drøftes på den enkelte skole.

Årsverket for skoleledere med tillagt undervisning kan etter avtale med arbeidsgiver komprimeres der dette anses hensiktsmessig.

Ledelsesressurs

Kommunen/fylkeskommunen fastsetter, etter drøfting, samlet ledelsesressurs ved den enkelte skole. I utgangspunktet videreføres ledelsesressursen fra foregående skoleår som et minimum. Ved nye skoler eller ved større endringer i elevtall/undervisningsomfang eller andre vesentlige driftsmessige forhold, fastsettes ledelsesressursen med utgangspunkt i sammenlignbare skoler.

I grunnlaget for drøftingene om å øke ledelsesressursen, bør det tas hensyn til lokal styringsstruktur og delegering, og videre det behovet for styrking av pedagogisk og administrativ ledelse som følger av et mer rammepreget avtaleverk og de nasjonale føringene som er lagt for endringer i grunnopplæringen.

Skoleledelsens tilrettelegging og deltakelse i lærernes profesjonsfaglige utvikling har svært stor betydning for elevenes læringsutbytte. Tett oppfølging av lærernes arbeid med elevene tillegges også stor vekt. Gode skoler preges av en kollektiv ansvarliggjøring der lærerne har et profesjonelt handlingsrom innenfor en tydelig felles organisering ledet av rektor i godt samarbeid med lærerne og deres tillitsvalgte. Kompetente lærere verdsetter og etterspør tydelig ledelse både på det pedagogisk-faglige, økonomiske og personalmessige området.

Kompleksiteten og omfanget av skoleledernes ansvarsområder har økt sterkt de siste tiårene. Det viktigste lederansvaret er å legge til rette for at hver enkelt elev får et optimalt læringsutbytte ut fra evner og forutsetninger i et trygt skolemiljø. God skoleledelse forutsetter at rektor har et tilstrekkelig handlingsrom og ressurser til å prioritere de arbeidsoppgavene som må utføres for å oppfylle dette ansvaret.

Lønn til skoleledere

Lønn til skoleledere skal gjenspeile kompleksiteten i lederoppgavene og ansvaret tillagt stillingen. Lønn til skoleledere skal ikke være lavere enn i undervisningsstilling. Som hovedregel skal lønnen være høyere enn dette.